

A TENGERPART

POLITIKAI NAPILAP.

IX. évfolyam.

FIUME, kedd 1912. április 2.

73. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal (telefonszám 229).
Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer ház 1 em.

Felelős szerkesztő:

MURAI JENŐ.

Nyomda telefonszáma (sürgős esetekben) 932.

Előfizetési ár:
Egész évre 24 kor. | Negyedévre 6 kor.
Félévre 12 kor. | Egy óra 2 kor.
Egyes szám ára helyben 6 fillér.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 60 fillér.

Ítélet után.

Régi dolog, hogy a leghatalmasabb bíró a közvélemény. Ezzel a hatalommal azonban gyakran együtt jár a kiméletlenség és igazságtalanság. A köztudatba átment dolgokról igen gyakran csupán a „Nem zörög a haraszt szél nélkül” elve alapján ítélik. Nem konkrét abszolút bebizonyosodott tények szolgáltatják az ítélet anyagát, hanem a tapogatózás és valószínűség támpontjai ennek a gyakran átkos törvénytelen bíróságnak. Mikor aztán megtörténik, hogy szakbíróság elé kerül a vádlott, azonnal megalakul a laikus társadalmi rögtönítelő tanács, mely mintegy magasabb fórum, hivatva érzi magát arra, hogy felülbírálja a kimondott ítéletet. Milyen gyarló emberi vonás a társadalomnak ez a naivsága.

A bíróság elítelt egy közjegyzőt, mert egy bírót azzal rágalmozott meg, hogy botrányos életet él. S íme a város polgárságának egy része — ezen ítélet eredményeképpen bankettet akar rendezni az elítelt közjegyző tiszteletére. Milyen nagy tapintatlanság, izléstelenség és főleg önhittséggel párosult tudatlanság kell ahhoz, Magyarország legkiválóbb bírójából megalakult független magyar bíróságot ilyen módon dezavualni.

Nincs jogunk kételkedni abban, hogy az illető közjegyző vélt igazának tudatában meggyőződésből vádolt, de viszont a bíróság véleménye alapján a felmentéséhez szükséges bizonyítékokat nem tudta a bíróság rendelkezésére bocsájtani. Ez volt a bíróság véleménye melynek alapján a vádat rágalomnak minősítve,

„A Tengerpart” tárcája.

Tulvilági tanácsok.

Este tíz óra. Piovine ur, öreg, önző, mániákus tőkepenész, aki ma reggel köllözött be új lakásába, az utolsó butordarabokat rendezte el a szalonban. Miután egy fiókos szekrény fölé hajolva, újra hozzálát a munkához és sajátkezűleg akasztja fel a becsesebb festményeket, melyeket félt a hurcolkodás veszélyeitől. Inasa ott állt mellette, halvány világsárgát árasztó gyertyával s a kicsi, zömök emberke egy magas székre állva, kezdi óvatosan a falba veregetni a szegeket. Mindegyiknek kiméri pontosan a helyét s szörnyen vigyáz, hogy a szomszédokat tulságos zajjal ne háborgassa.

A házzal szomszédos villaszerű épületben, melynek vékony falai Piovine ur házához tapadnak, éppen akkor tér nyugalomra a tulajdonos, feleségével és leányával Luciennel. Lucienne, miután megcsókolta szüleit, fölmege a szobájába!

A fiatal leány ideges, nyugtalan, mert az egész napot falun töltötte családjával és vőlegényével, Georges-sal, ismerősöknél, akik vendégeiket spiritiszta séance-szal mulattatták. Lucienne életében most látott először ilyen mutatványokat.

Miközben leveti ruháit, elmélkedik a látottakról.

meghozta ítéletét. A vádlott ártatlannak vallotta magát és törvénytiszta jogával élve, az ítéletet megfélembreztette s így a bünpör anyaga a táblához, esetleg majd a kuriához kerül.

S íme mit tesz a fiumei társadalom az a része, amely az egyelőre jogerősen elíteltnek helyeslést szavaz és őt nyilvánosan ünnepli. Nemcsak fölébe helyezi az első bíróság ítéletének, hanem prejudikál az összes felelősségi fórumok döntése előtt. Ez már határozott vakmerőség.

Az embernek, mint gondolkodó egyének nem lehet azt a jogát elvenni, hogy egy ítéletet igazságosnak vagy igazságtalannak tartson, de az már csak etikai és esztétikai szempontból egyaránt mégsem helyesíthető, ha szerénytelenül kilép a térre és nyilván hirdeti, hogy a bíróság ítéletével nemcsak, hogy nem azonosítja magát, de végérvényesen megsemmisíti saját hatáskörében az ítéletet, még mielőtt az a mérvadó felelősségi fórumok elé került volna.

Ha ez a forma közszokássá válik, úgy majd eljutunk oda, hogy egy kis társadalmi mozgalom elég lesz arra, hogy az elíteltnek elégtételt szolgáltatson a törvényes bíróság szuverén határozata ellen. Ilyen praecedent teremteni nem szabad.

Hiszen az első és legfelső foku bíróság között a tulajdonképeni különbség az utóbbinak megfélembreztethetetlen voltában rejlik. Ugyanolyan husból és vérből való emberek itéznék mindkét helyen, sőt a jelen esetben a törvénytörő elnöki székében egy imponálóan nagy tudású kuriai bíró ült. Nincs okunk kételkedni,

— Igazán csodálatos, megfoghatatlan! Egy asztal, egy közönséges kerek ebédlő asztal, mely egészen nyugodtnak látszott, elkezdett izegni, mozogni, táncolni, egyszerűen csak azért, mert hét-nyolc személy önegyed óráig rajta tartotta a kezét! . . . Apa persze kineveztet bennünket. Ő nem hisz semmit sem. De ami ennél sokkal jobban bosszant, ez az, hogy Georges is nevetett. Adta a fölvilágosultat. Azt állította, hogy erősen ránehézünk az asztalra anélkül, hogy magunk észrevennők. De Flotte ur alaposan megfélelt neki: „Hátha egy teljes hétig lakott volna falun, olyan házában, ahol a csengetyűk minden éjjel maguktól csilingeltek, ahol a pohárszéken a tányérok és poharak egymáshoz verődtek s egy láthatatlan erő ráncigálta az ágyat, amelyben aludtam — no, monsieur Georges, mit csinált volna akkor?” „Azt mondtam volna, — felelte Georges: — hány órákor indul a legközelebbi vonat Párisba?” Hát nem furcsa ez? . . . Főlek, hogy Georges egy kicsit fölületes! (E pillanatban az egyik butor, mely háttal Piovine ur házfala felé van állítva recscesen egyet.) Ah! Istenem! Mi az? Mi történik itt? Még utóbb az én kis íróasztalom is elkezd táncolni, mint Flotte ur asztala. (Ujabb recscesen. Lucienne ijedten riad föl.) Ah! Ez kezd félelmetes lenni! (Könyörög.) Irgalmazz, kicsi asztalkám, csak most ne recsegj, mikor egyedül vagyok a szobámban. Mások recseghetsz, amennyi csak neked tetszik . . .

hogy milyen alapon az első független bíróság ítéletét így pofon lehet vágni, meg lehet ezt majd tenni a kuriai ítélkező tanácsával is, ahol pedig végérvényesen jogerőre emelkedett oly ítéleteket hoznak, amelyek már csupán végrehajtásra várnak.

Aztán ne felejtjük el azt sem, hogy hány ember boldogságát, nyugalomát, életét tette már tönkre a rágalom. Ne legyünk hivei azon elvnek, hogy a rágalmozót csekély bizonyítékok vagy valószínűségek felmentsék, hanem helyeseljük inkább azt a szigorúságot, amelyivel a bíróságok e kriterium elbírálásánál eljárnak.

Mit mondott az ítélet? A bíróság nem látja teljesen beigazoltnak a vádlott egyik állítását s ezért ítelt terhelően.

Ezen ítélet korántsem olyan mérvű, amely a közjegyzőt a társadalmi közmevetésnek tenné ki, mert cselekménye nem büntett, hanem vétség marad.

Jó szolgálatot tesznek-e tehát a közjegyzőnek azok, akik elítélése alkalmával ünnepelni akarják? Éppen ellenkezőleg, mert hiszen ezzel a ténnyel elismerik, hogy az elíteltnek méltóságának és reputációjának érdekében szüksége van egy ilyen társadalmi rehabilitációra.

Addig — amíg nem késő — mondjanak le a mozgalom vezetői ezen elhamarkodott ünneplési szándékukról, mert ezzel a bankettel barátjukat a moralis piedestálján egy mákszemnyivel sem fogják emelni, viszont az egyelőre jogerős ítélet súlyát és következményeit sem fogják alább szállítani. Es azután ne felejtsek

Egyszerre csak a fal egy titokzatos helyén egymásután nyolc-tíz erős koppanás hallatszik, melyek baljóslatúan visszhangzanak az éjszakában. (Piovine ur egy szeget ver be. Lucienne, akinek rémülete nem ismer határt, ki akar rohanni a szobából, de a lába gyökeret ver s moccani se tud.

Két száraz ütés hallatszik újból. (Piovine ur igyekszik a szöveget alaposan beerősíteni a falba.)

Lucienne remegve, halálra sápadtan: „Két ütés! emlékszem már; ez azt jelenti: „nem” s három ütés azt jelenti: „igen”. (Mindden hajszála égnek mered.) A véletlen úgy akarja, hogy Piovine ur kalapácsa újabb három ütést mér egy szög fejére. Lucienne térdre roskad. „Azt mondta igen!” Azt mondta, igen! (Hebegve, ingadozó hangon). Be . . . beszélni . . . hájt ve . . . velem, ke . . . edves Szellem?

A kedves Szellem mélységesen hallgat, mert a kalapács gazdája átment a szomszéd szobába, hogy behozza a még felakasztásra váró képeket.

Lucienne kissé megnyugodva: „Oh, milyen ostoba voltam! Hogy is lehettem olyan gyáva! Georgesnak igaza van; nem kell hinni a természetfölötti dolgokban.”

Hatalmas koppanások sűrű egymásutánja újra annyira leveszi a lábáról a szegény Lucienne-t, hogy kétségbeesve újból térdre rogy. Rémülten látja a tükörben, hogy arca halott-halovány.

el, hogy nemzetiségi városban legkevésbé a magyarságnak szabad a független magyar biróság itéletét ilyen formában felülbírálni.

P. T.

— **A király manifesztuma.** A szombaton váratlanul megoldott politikai válság legszenzációsabb érdekessége az a királyi manifesztum, amelyet öfelsége gróf *Khuen-Héderváry* Károly miniszterelnökhöz intézett. A *Tengerpart* értesítése nyomán már a szombat esti órákban ismeretessé vált a királyi manifesztum szövege, amely szó szerint a következő:

„Kedves gróf *Khuen-Héderváry!*

Mély sajnálattal észleltem törvényadta fejedelmi jogaim tartalmára vonatkozó azt a nézetekért, amely Önt és miniszterét lemondásuk benyújtására indította volt.

Kormányzatomnak az alkotmányos felelősséget helyreállítását követett egész ideje alatt gondosan őrködtem a törvény és az alkotmányos rend épségben tartása felől.

Zavartalan birtokában van a nemzet összes alkotmányos jogainak, ezek között az ujoncmegajánlás jogának is és mi sem áll tőlem távolabb, mint ennek érintése vagy csorbítása.

Másrésről azonban ragaszkodnom kell ahhoz, az 1888. évi XVIII. törvények közt reám ruházott fejedelmi jogaimhoz is, amelyek értelmében behívhatom vagy benni tarthatom az ezen törvényben megjelölt tartalomokat és póttartalékosokat, ameddig azt különös körülmények szükségessé teszik.

Amilyen határozott akaratom tiszteletben tartani a nemzet alkotmányos jogait, épen olyan határozottsággal kell alkotmányos fejedelmi jogaimat is sértetlenül fenntartanom és uralkodói feladatomban csak akkor felelhetek meg, ha együttesen tölthetem be ezen kettős hivatásomat.

Bizalommal hívom fel a nemzetet, könnyítse meg ezen feladatomban lelkismeretemmel összeegyeztethető módon való teljesítését és ezzel biztosítsa a király és a nemzet egyetértésén alapuló alkotmányos munka folytatását.

Kelt Bécsben, 1912. március 30-án.

Gróf *Khuen-Héderváry* s. k.

I. Ferenc József s. k.

Ne...n...ne haragudjon kedves Szellem! B...b...bocsánatot kérek, hogy ké...kedni merészeltem. Soha, soha nem teszem többé.

A kalapács hármát üt. Lucienne felvilgult:

— Megbocsát! Megbocsát! Beszéljen kedves Szellem, tisztelettel fogom meghallgatni!

A kalapács pihen Piovine ur kezében; a Szellem nem méltatja az esdeklőt feleletre.

— Aha! azt várja, hogy megkérdézzem a nevét.

— Ki van itt?

A kalapács vagy husz ütessel, nagy kinosan bever egy szöveget.

Lucienne áhitatosan számlálja az ütéseket.

— Huszonkettő! Az abc huszonkettődik betűje V. (Ujabb fejtörés) V? V? Nem ismerem senkit, akinek a neve V-vel kezdődik. Ah! de mégis! Mikor tízéves voltam, volt nálunk egy Vera nevű szobaleány, aki nagyon szeretett s már nem tudom, mi miatt felmondtak neki. Talán azóta meg is halt szegény. Lehet, hogy az ő szelleme!

Ujabb koppanások.

— Nyolc! Ez a H. betűnek felel meg. H? H? Házasság! Persze, nem lehet más! Oh! ha a Szellem kegyes volna felvilágosítani, ha másban nem is, legalább ebben az egy dologban!

Piovini ur hat pótütést mér egy maicangos szögre.

— Igen, igen, kétszer igen, — suttozja

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

— **Wickenburg** István v. b. t. t. gróf kormányzó és neje, sz. **Pückler-Limpurg** Zsófia grófnő, a téli hónapokban fogadnak minden hó 1-én és 15-én délután 4-6 óra közt.

— A tengerészeti hatóság épületében levő m. kir. biológiai állomás és aquárium díjtalanul megtekinthető naponta a. e. 10-től 11-ig és d. m. 3-tól 6-ig.

— A **Náció-könyvtár** az állami tisztviselők egyesülete tagjai részére minden pénteken este 6-tól 7-ig áll rendelkezésre a Cambier-téri állami elemi fiúiskolában.

— A városi könyvtár naponta dé. u. 5-6-8-ig áll a közönség rendelkezésére.

— A népkert (Giardino pubblico) nyitva van este 7 óráig.

— A **témesz** naponta dé. u. 6 óráig látogatható.

— A **terszatói** **Frangepán-vár** naponta megtekinthető egy korona beléptől ellenében. (Fűjártat a susáki híddal szemben levő lépcsőn vagy kocsin a susáki Boulevard-on.)

— **József főherceg ösztököse** (a kormányzó palota mellett) megtekinthető a fenséges család távollétében hétköznapokon reggeltől estig. Vasárnap, a kert zárva van. Beléptől nincs.

— A **Danubius-hajógyár** telepe, a rishantógyár, a papírgyár, a köllajfőmítőgyár, a tonpedógyár és a susáki Litorale konzervgyár csak az illető gyárvezetők speciális engedelmével tekinthetők meg.

— A **kivándorlasi ház** megtekintésére (Via Industriale) a kir. kormányzóság ad ki belépőjegyet.

Április elsőjével új előfizetést nyitunk lapunkra. Kérjük mindazokat, kik lapunk rendszeres előfizetői sorába lépni kívánnak, hogy ebbeli szándékukat kiadványunkkal (Gradinata del Sasso Bianco 3, Wurzer-ház I. emelet) személyesen, posta vagy telefon útján, közölni szíveskedjenek. Tisztviselők és altisztek havi 1. koronát kaptak. «A Tengerpart»-ot házbiz.

— **Fogadás a kormányzó palotában.** Az idei szezonban utoljára ma délután 4 órától 6-ig fogadta gróf **Wickenburg** István v. b. t. t. kormányzó és neje **Pückler-Limpurg** Zsófia grófnő. Ebből az alkalomból számos előkelőség kereste fel a kormányzó palotát.

— **A főhercegek csutázása.** **Károly István** főherceg jachtja holnap valószínűleg felszedi horgonyait és kedvező idő esetén minak indul. **Károly István** főherceg és családja több mint egy hetet töltött Fiumében s több ízben ki- fejezést is adtak melegezésüknek, hogy a

Lucienne diadalisan. — Hozzámenjek-e Georgeshez, igen, vagy nem?

A szerencsétlen Georgesnek nincs szerencsése, az öreg tokepenzes egész ártatlanul kétszer üt egymásután, mire Lucienne ajulózva kap a fejéhez:

— Nera? Ne menjek hozzá? Oh, pedig szeretem őt s ő is szeret engem! Oly boldog lettem volna vele!

Piovine ur nem sejtve a helyzet kivételes komolyságát, egyetlen hatalmas csapást mér egy szög fejére kalapácsával.

Lucienne kissé magához térve:

— Á! Á! Vajjon mit jelent ez? Hah! megvan! Árulást! Igen, árulást! Megcsal, hiteget, mikor azt mondja, hogy szeret. Oh köszönöm kegyes Szellem, hogy föllebbtetted zövendőm látyolát és felvilágosítottál, hogy Georges szerencsétlenné tenne. Szakítani fogok vele, el fogom feleltetni, kitépem emlékét szivemből.

De Lucienne csak hallgatódik, mintha nem volna teljesen meglegedve a jóslat ilyen való fordulatával. Am Piovine ur, aki végre elkészült a képek felfüggesztésével, végleg leteszi a kalapácsot és átadni tér. A kedves Szellem hangja elnémul. Lucienne nagy szomorúság szállja meg. Végre ő is lefekszik és amíg szemei lecsukódnak, egyre csak hűtlen jegyesére gondol. Az első spiritusza-szeance-szal nincsen meglegedve. No, de azzal biztatja magát, hogy a másodikon a Szellem kegyesebb lesz...

L. X.

magyar kikötővárosban pompásan érzik magukat.

— **Ótórai tea az «Ul» jachton.** Vasárnap délután **Károly István** főherceg és neje **Mária Terézia** főhercegnő „Ul” jachtján ótórai tea volt, amelyre hivatalosak voltak gróf **Wickenburg** István v. b. t. t. kormányzó és neje **Pückler-Limpurg** Zsófia grófnő.

— **Főhercegi kirándulás a Quarnerón.** **Klotild** főhercegnő és **Alice** toscanai hercegnő tegnap délután leányaikkal együtt kirándulást rendeztek a Quarnerón. Az „Előre” gőzös **Santa Maria** közsegig ment s a több órás kirándulás után este hét órakor tért vissza Fiuméba.

— **Személyi hír.** **Jakabffy** Imre belügyi államtitkár szombat este titkára kíséretében Fiuméba érkezett. Az állomástól az Adamich-mólóhoz hajtatott, ahonnan az „Eőre” gőzössel Abbaziába utazott.

— **A közös pénzügyminiszter utazása.** Lovag **Bilinski** Leo közös pénzügyminiszter tegnap reggel Fiuméba érkezett és a „Zadar” nevű gőzössel továbbutazott Zárába.

— **Elmaradt ülés.** A városi képviselőtestület szombat esti ülése elmaradt, mert mindössze 12 representanza jelent meg.

— **Attems gróf látogatása a kormányzónál.** Ma délelőtt 11 órakor gróf **Attems** Győző a trieszti tengerészeti hatóság alelnöke hosszabb látogatást tett gróf **Wickenburg** István kormányzóval.

— **A negyvennyolcas törvények szentesítése.** **Vio** Ferenc dr. polgármester az összes representantékhoz körlevelet intézett, melyben meghívja őket a minden évi április 11-iki ülésére, melyet az 1848-iki törvények szentesítésének évfordulóján szoktak a Dómtemplomban tartani.

— **Antal Sándor kiállítása.** Tegnap nyitott meg **Antal** Sándor polgáriszkolai rajztanárs kiállítása. Az aquareleket leszámítva egy fényképező kitaró és művészi munkáinak az eredményeit látjuk összegyűjtve ezen a tárlaton. Itt-ott láthatók is a lázas munkának fogyatékosága különösen azokon a képeken, amelyek művészi kompozíciók vonzótták. Antal. De ezen ne csodálkozunk, mert Antal kezdő s ez alkalommal mutatkozik be először a nagyközönségnek. A kompozícióhoz óriási tapasztalat kiforrott művészi érzék kell, amit nem is kívánhatunk egy festőtől, aki most bontogatja szárnyait. De mi a művészetet nem is ebben, hanem a színből és a hangulatból látjuk. Ebben tekintetben Antal határozottan tehetség.

A tenger színeit nagy érzékkel tudja megörökíteni, a levegő különféle színeit és árnyalatait pompásan veti a vászonra. Különösen „Uszók felhők”, „Kilátás a tengerre” című képeiről mondhatjuk ezt. Impresszionista a szó teljes értelmében s úgy érthető, hogy a színek hatása uralkodik képeinek javarészen. E tekintetben „Kikötő este” (Lazarrett), „Viharos tenger”, „Beszélgető asszonyok” című képei igen sikerültek. Színerzéken alapszik hangulatfestése melyből a Fiumara, Sablich villa, Reggeli szőlővínak ki. Ki kell emelnünk még „Téli alvó nyat”, „Via Ospedale”, „Kikötői részlet” című képeket. — Pompásan sikerültek tartjuk az aquarelleket, amelyek igazán ügyes és művészi kézre vallanak. Van Antal Sándornak néhány portréja is, amelyek közül kettő méltán általános tetszést keltett. Nem tudjuk, hová fejtődik Antal művészete, de annyi bizonyos, hogy ha oly kitarással és lelkesedéssel folytatja ezt a munkát, rövid idő múlva rátalál arra az utra, amelyen művészete a maga teljességében fog kibontakozni. A megnyitás alkalmával igen előkelő és nagyszámú közönség jelelt meg a polgári iskola rajztermében. A kiállítást megtekintette **Wickenburg** István gróf v. b. t. t. kormányzó és neje szül. **Pückler-Limpurg** Zsófia grófnő is, kiknek nagyon tetszett a kiállítás, dicsérték Antal gyors technikáját, modern felfogását s végül örömeiknek adtak kifejezést, hogy ennyi szép dolgot láthattak. — A kiállítást megnyitja a közönség figyelmébe.

— **Nagy német szénimport Fiuméba.** Az angol szénbányászok sztrájkja miatt a német

A virág alatt lappangó kigyóhoz

hasonlítanak azok a veszedelmek, amelyeknek minden sétán, kiránduláson, uton ki vagyunk téve. Egy zápor, a levegő hirtelen lehülése és még sok más eshetőség rossz véget adhat a szabad természet megélvezésének s a legcélembb óvatosságot parancsolja, hogy a veszedelmeket igyekezzünk elhárítani. Ezt úgy tehetjük legbiztosabban, ha Fáy valódi szőzeni ásványpasztilláját kéznél tartjuk és utasítás szerint használjuk. Egy doboz sződenit kényelmesen hordhatunk a zsebünkben és 1 korona 25 filléért mindenütt megvehetjük.

országi szénbehozatal Fiumében erősen emelkedik. A petróleumgyár számára 300, az „Adria”-nak pedig 30 waggon németországi szén érkezett. A hajózársaságok megpróbálkoztak a magyar szénrel is, de a kísérletek a kevés kalória miatt nem vezettek eredményre.

— **A nagy hét és a fiumei bankok.** A helybeli bankok közös megegyezés alapján elhatározták, hogy nagypéntek és nagyszombat délutánján pénztárukat zárva tartják.

— **A Litoralebank közgyűlése.** A Tenger-melléki Bank és Takarékpénztár Rt. szombaton délután 4 órakor tartotta meg susáki helyiségében XVI-ik évi rendes közgyűlést Baccich Henrik lovag elnöklésével.

A múlt évi üzleteredmény adatai az intézet kiünö fejlődését igazolják; a bank minden üzletágában a legkiegelítőbb eredménnyel dolgozott.

A közgyűlésen 28 részvényes jelent meg összesen 348 szavazatra jogosító 8571 részvényrel. A 403.017 korona 70 fillért kitevő tiszta nyereségből, mely 196.903,22 koronával mulja felül a múlt évit, 13%-os, tehát részvényenként 13 koronás osztalék fizetését határozták el, amelyet április 10-étől kezdve fizetnek ki. A nyereségből a rendes tartalékalapra 40.000 koronát, a nyugdíjalapra 15.000 koronát és az árfolyamkülömbözeti alapra 20.000 koronát utalták át. A fennmaradó összegből leszámítva az igazgatóság és a felügyelő-bizottság tantiémjét, új számlára 21.415,37 korona vitetett át. Jótékonycélokra 3.854,75 korona szavaztatott meg. A bank tartalékalapja a most felosztott összegekkel 2.410.000 koronára szaporodtak fel, ami a részvénytőke 120 százalékának felel meg.

A közgyűlés jóváhagyta Spitalsky J.-nek a prágai Zivnostenska bank vezérigazgató-helyettesének az igazgatóságban való kooptálását, azonkívül újválasztatták a kilépő igazgatók, Bacchich H. lovag, Cheracci A., Marusich J., Sachs H. ügyvéd és Trnszki B. dr. lovag. A felügyelőbizottság tagjai lettek az eddigiek: Andriani A. C. Battaglierini Stanko, Cosulich Antal, Haramia S., Kiselják J. dr. és Ratkovic J. dr.

— **A Mérnök és Építész Egylet közgyűlése.** A Magyar Mérnök és Építész Egylet Fiumei Osztálya tegnap tartotta meg évi közgyűlést Egan Lajos min. tan. elnöklésével. Az elnöki megnyitó után Bayer Andor kir. főmérnök mondta el titkári jelentését, melyben beszámolt az elmúlt év jelentősebb eseményeiről és megjelölte a jövő működés irányát. Kiemelte, hogy az egyesület tagjai mily kiváló szerepet töltenek be Fiume hatalmas ipari fejlődésében és közgazdasági fellendülésében. Polgár Samu pénztárnok a múlt évi pénztári eredményekről referált és a folyó évi költség-előirányzatot ismertette. A közgyűlés a pénztáros jelentéséből örömmel vette tudomásul, hogy az egyesület alapító tagjai szaporodnak, mert kilátás van rá, hogy a mostani nyolc alapító tag mellé a közeli napokban még négyen fognak belépni 500—500 koronás adománnyal. Ugyancsak a pénztári jelentésből tűnt ki az is, hogy a mérnök-egylet helyiségei csak a jövő évi április hónapig maradnak a Bristol szállóban. Azontul ugyanis egy középületben nyerne majd ingyenes elhelyezést és az a jelentékeny összeg, amelyet most lakásért fizetnek, szintén a tudomány céljait szolgálhatja. A számvizsgáló bizottság jelentéstele után az új tisztikar és választmány a következőképp alakult meg: Elnök Egan Lajos, ügyv. elnök Papp József, alelnökök Giordano

Giuseppe (uj) és Szántó Jakab (uj), titkárok Bayer Andor és Ferdinánd Lajos (uj), jegyzők Hajdu Imre és Váradi Ervin (uj), pénztáros Polgár Samu, gazda Padoani Eugenio, könyvtáros Széll Lehel. Választmány: Calogovic Milán, Conighi Carlo, de Emili Enrico, Hajcsi Barna, Hantos Ernő, Hegedűs Béla, Lado Guido, Mariányi János, Nádory István, Nemes Henrik, Rubinich Giovanni, Vadas Lajos.

— **Gróf Wickenburg Márk a kötelező koronaszámításról.** A napokban lépett érvénybe a kötelező koronaszámításról szóló törvény, amelynek értelmében tilos más, mint a korona-értékben való számítás használata, ajánlatokban, számlákban, jegyzékekben, számadásokban, árjegyzékekben, hirdetésekben és a nyilvánosságnak szánt egyéb közleményekben, továbbá kirakatokban, üzlethelyiségekben, kiállításokon, vásárokon és hasonló alkalmakkor. Aki a tilalom ellen vét, kihágást követ el és 200 koronáig terjedő pénzbüntetéssel büntetendő. A törvényszakasznak az ajánlatokra vonatkozó része nem elég világos s ezért sok félreértésre adhat alkalmat. Most gróf Wickenburg Márk országgyűlési képviselő, volt kereskedelmi államtitkár, ki a szóban forgó XXI. t.-c. képviselőházi előadója volt, a vitás szakaszról egy újságról előt a következőképp nyilatkozott:

Az 1902. évi XXI. t.-c. 7. §-ának az első bekezdése általánosságban rendeli el a kötelező koronaszámítást ennél fogva a kereskedő és iparos a szóbeli érintkezés során sem használhat mást a vevővel szemben, mint a koronaszámítást. A törvényhozó akarata csak az lehetett, hogy a koronaszámításnak az egész vonalon érvényt szerezzen és nem volt szándékában kivételt teremteni.

A törvényszakas második bekezdése, a mixer alantól beszél, nem említi kifejezetten írásbeli ajánlatot, következésképpen az ajánlat szó a szóbeli ajánlatra is vonatkozik. Különben is a törvényszakas második bekezdése, amikor ajánlatokban, számlákban s. b. tiltja a koronaszámítástól eltérő számítás, csak példákul akarja magyarázni közelebből azt, amit első bekezdés röviden és igenlő értelemben általánosságban előír. A második bekezdés felsorolása azonban nem kimerítő felsorolás, hanem csak példázó felsorolás akar lenni s a kereskedelmi és ipari életben még számos alkalom és helyzet is van, amikor a koronaszámítás kötelező. Másodrendű kérdés tehát az, hogy az „ajánlat” szó alatt csak írásbeli, vagy szóbeli ajánlat is érthető-e, vagy sem. A fő dolog az, hogy a törvényszakas első bekezdése minden esetre parancsolólag megköveteli a koronaszámítást és egészen mellékes az, hogy a bíró előtt nehezen lesz majd bebizonyítható az, ha valamely iparos vagy kereskedő szóbelileg nem koronaértékben tett valakinek ajánlatot.

— **Az izraelita husvét.** Április hó 2-án köszönt be a nyolc napig tartó izraelita husvét (peszach), melyet a háromezer év előtti Egyiptomból való kivonulás emlékére ünnepelnek. A legsötétebb ényomatásból való szabadulást és a sivatagban való bolyongás emlékét ünnepli tehát a zsidóság pesach ünnepén azzal, hogy kovásztalan lepényen él nyolc napon keresztül. Kedden, április 2-án szentbeszéd lesz. Április hó 9-én, mint a peszach-ünnep utolsó napján a délelőtti istentisztelet alatt fog a halottemlékezési ájtatosság: a maszkir megtartatni.

— **Tengerbe dobott aggastyán.** Tegnap délelőtti telefonon értesítették a rendőrséget és révhivatalt arról, hogy a záró móló végének külső részén holttest uszik a víz alatt. A révhivatal azonnal kiküldte a „Mentő” gőzöst, amely mintegy fél órai keresés után sem tudott a holttestre akadni. A rendőrség részéről Rosenberg rendőrtisztviselő sietett a kikötőbe csónakba szállva szintén a holttest keresére indult. Ez a keresés is eredménytelenül végződött. Röviddel utóbb megjelent a mentőállomáson egy bőrig ázott aggastyán, aki elpanaszolta, hogy a Mária Terézia zárómólón valaki a tengerbe dobta. Sikertelenül nagynehezen kiuszták a vízből. Megállapították, hogy ő az ember, akinek a holttestét keresték. Egy hajóstiszt, aki látta az aggastyán vízbeesését, azt

hitte, hogy az öreg ember vízbefúlt. A mérnylőt keresi a rendőrség.

Megállapították, hogy az aggastyánt Firtung Józsefnek hívják s 79 éves.

— **Fiume és a zágrábi üzletvezetőség.** A „Pesti Hírlap”-ban Fehéry Armand cikksorozatban ismerteti a horvát alkotmányválságot. Legutóbbi cikkében a horvát báni kormány tehetetlensége folytán rátért a zágrábi üzletvezetőségnek Fiuméba való áthelyezése hírére is s a következőket írja róla:

„Politikai gyűléseket hívnak egybe és vezércikkeket mernek közzétenni, amelyekben tartózkodás nélkül hirdetik, hogy Horvátország ugy kulturális, mint gazdasági és politikai tekintetben osztrák érdekszférába tartozik, inkább kíván osztrák, mint magyar államközösségben élni és csak egy módon boldogulhat: ha elszakad Mogyarországtól. Cáfolás nélkül igazgathatnak azzal a hazugsággal is, hogy a zágrábi üzletvezetőséget elhelyezik Fiuméba, mert a magyarok súlyos csapást készülnék mérni a horvát fővárosra. Izgatás és hazudozás történik minden ponton.”

— **Reménytelen szerelem.** Tegnap éjjel az egyik óvárosi mulatóhelyen mellbe lötte magát Nagy Vera 24 éves pincérleány. Éjjel 1 órakor két lövés dördült el, amelyek nagy riadalmat keltettek. A jelenlevők csakhamar ráakadtak Nagy Verára, akinek a melle két sebből vérzett. A kórházban megállapították, hogy mindkét golyó a szív alatt hatolt be, a leány azonban túléli a súlyos sérülést. Több levelet hagyott hátra, amelyekben szüleitől és testvéreitől bocsánatot kér tettéért. Megállapították, hogy Nagy Vera szerelmes volt egy Jellasich-hadnagyba, szerelme azonban reménytelen volt.

— **Szabadonbocsátott gyermekrontó.** Hónapokkal ezelőtt megszökött Fiuméből Marzio de Santi, a szegényekháza tisztviselője. Megállapították róla, hogy a kezelésére bizott gyermekekkel súlyosan visszaélt, mire az ügyészség elfogatási parancsot adott ki ellene. De Santist az olaszországi Rieiben letartóztatták. Amici Giovanni olasz képviselő azonban interpellációt intézett a letartóztatás ügyében az olasz képviselőház elé. A letartóztatást törvénytelennek minősítette, mert a magyar hatóság, vagyis a fiumei ügyészség nem kérte De Santi formális kiadását. De Santit ennél fogva szabadonbocsátották.

— **Baleset a danubius gyárban.** Szombaton délután Paslancich János 19 éves nap-számos lezuhant a Danubiusgyári telep egyik állványáról. Az esésnél súlyos sérüléseket szenvedett. Beszállították a kórházba.

— **A szénstrájk hatása.** Az Adria tengerhajózási rt. az angol szénbányász-strájk következtében tetemesen megdrágított szénárak miatt f. é. április 1-től összes fuvarételeit továbbbi intézkedésig 20 százalékkal fölemelte.

— **Öngyilkossági kísérlet.** Sertich Katalin 22 éves leány tegnap szerelini bánatában levetette magát a via Marsecchian levő lakásának ablakából. Súlyosabb természetű zuzódásaival a kórházba vitték.

— **Betörés.** Gelizzi Mario foglalkozás nélküli péksegéd ma éjjel betört Sirola Oliv pékmester óvárosi pékmester üzletébe, ahonnan 93 koronát lopott el. Letartóztatták.

— **A kikötőből.** Április 1. Érkezett: „Vindobona” osztrák gőzös Calcuttából, 1000 bál jutával, 2184 zsák rizszel, 90 zsák mirabolánóval; „Oreto” olasz gőzös Cataniából, 90 tonna kénnel és 155 tonna lóvabórral; „Beu Clume” angol gőzös Braillából 2797 tonna tengerivel; „Buon Amico” olasz gőzös Ravenából üresen.

Indult: „Lederer Sándor” magyar gőzös Velencébe 500 tonna fával, 70 tonna babbal, 100 tonna géppel, 30 tonna parafinnal, 20 tonna ásványvízzel, 20 tonna vegyesáruval és 900 láda kőolajjal; „Balaton” magyar gőzös Triesztbe üresen.

— **Az abbaziai Szegő-szanatóriumba** a múlt hét folyamán a következő vendégek érkeztek:

Bartalos István dr. ügyvéd Pápáról; Mitzky B. Miksa gyáros Budapestről; Zsolnay

A hármasszövetség megújítása.

BERLIN, ápr. 1. Egy megbízható újság értesülése szerint Vilmos császárnak Corfuból való visszaérkezése után azonnal proklamálni fogják a hármasszövetség meghosszabbítását. A három nagyhatalomnak erre vonatkozó jegyzékváltásai már megtörténtek.

Pestis egy Lloyd hajón.

TRIESZT, április 1. Az osztrák Lloyd „Bregenz” nevű hajójára Bombayban felszállt a III. osztályra egy hindu utas, akin március 26-án Port Said mellett kiütött a bubópestis. A beteget Huber dr. hajóorvos beszállította a a szuezi pestiskórháza. A hajót másnap kellő fertőtlenítés után tovább eresztették Triesztbe, ahol április 4-ig vesztélgár alatt marad. Ám-bár a trieszti kikötőben még tegnap fertőtlenítették a hajót és az összes rakományt, a személyzetet és 80 angol utast mégsem engedik partra addig, amíg az előírt határidő le nem jár.

The Eclipse Selling Company
Newyork Fiume

keres

az összes államokban szabadalmazott és mindennemű tészta valamint kenyér dagasztására szolgáló

Eclipse-tésztagasztógépe

terjesztésére

30 ügyes ügynököt

az osztrák, magyar és horvát tengerpart részére. Urak, kik a magyar, német, olasz vagy horvát nyelvet bírják és 25 koronát letétbe helyezhetnek, előnyben részesülnek.

Bemutakozhatni naponta 4—5 óráig délután a The Eclipse Selling Company képviselőjénél, **Eckel Egonnál**, Fiume Via del Fosso 9. sz.

A Tengerpart minden jogos
panaszt közöl és minden
közérdekű felszólalásnak
!!! helyt ad. !!!

Cselédbiztosítás. Alapított 1872. Életbiztosítás.

„CARITAS”

Önsegélyző egyesület m. sz.
Igazgatósága: Budapest V. Váci-körút 46. (saját házban)

Biztosítsa cselédjét.

Az 1898. évi XXI. t. c. szerint a megbetegedett cseléd közkórházi ápolási költségeit a cseléd gazdája tartozik megfizetni.

Biztosítás esetén a kórházi díjakat a Caritas fizeti.

Évi díj cselédenként 5 Kor.

tekintet nélkül a cseléd változására!

A Caritasnál élet és gyermekbiztosítások is köthetők.

Biztosításokat fölvesz a Caritas

Fiumei Főügynökség

Balázs Márton, Via Galileo Galilei 7. I. em. Telefon.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönséget arról értesíteni, hogy tavaszi nyári újdonságaim megérkeztek.

Mértékutáni megrendelések a legdivatosabb szabás szerint készülnek. Szövetmintákat kívánatra a megrendelő lakásán is bemutatok.

Szíves pártfogást kér

Kalmár János férfiszabó
Fiume, Via Ciotta 2 szám.

Raktárnok kerestetik

egy nagyobb raktár önálló vezetéséhez vasáru és festékszakra ismerete ugyan szintén a magyar vagy a német nyelven kívül az olasz esetleg a horvát nyelv tudása megkívánatik. Ajánlatok «Raktárnok 741» jellegre a kiadóhivatalba címzendők.

Intelligens, feltétlenül tisztességes falusi asszony, aki házvezetéshez ért, főzésre ajánlkozik. Saját lakása van. Cím a kiadóhivatalban.

Köszönetnyilvánítás.

Mélyen meghatott szívvel mondok köszönetet mindazoknak, akik a felejthetetlen nőm, halála által engem ért súlyos csapást bármi módon enyhíteni igyekeztek.

Fiume, 1912 március 30.

Gelletich Miklós dr.

WEISS M.

nagy divat- és kézmű áruháza

Fiume, Corso II.

Kiváló újdonságok függönyökben és szőnyegekben.

Egy függönyök mosható szövetből, elegáns bordúrral párja K. 12.—
Színezett vászonfüggönyök himzett mintákkal párja 14.50
Gyapot etamine függönyök, garantált mosható színek párja 20.—
Fehér és créme csipkefüggönyök... „ 5.50
Crème alpaca függönyök, színes himzéssel

Óriási és gyönyörű választék

Poinlace és Broché himzésű Bonne-femme-okban.

Hedvező alkalom! Axminster szőnyegek!

Nagyság 175/250 K. 25.—
„ 200/300 „ 36.—

Rengeteg nagy választék Szalon, Tapestry, Axminster, Imperial és Argaman szőnyegekben.

Oriási készlet.

Juta- Zsineg- Manilla- Höllender- Tapestry- és Velour- futókban méter-számra.

Ágy- és asztalkészletek szövetből és plüsből.

Divántakarók cheniglia, karaman és plüsből.

Manilla, Tapestry, Velour, Axminster, Imperial és Argaman **ágyelők**. Butorszövetek, Vetrage, Szövetfüggönyök, lambrequinek és kárpitosoknak való paszománycikkek.

Tisztelettel

Weiss M.

Fiume, Corso II.

Trieszt, Corso 9. Bécs.

Szabott árak!**Ékszer-arany-ezüst és china-ezüst-árak**

dús választékban szigorú szolid kiszolgálás mellett kaphatók

Steiner Ferencz

ékszerész cégnél.

::: Fiume, CORSO 35. :::

Valscurignei parcellázott telepen 2-3-4 szobás **családi házakat, villákat** és több lakásból álló **emeletes házakat** épít modern kivitelben a legkedvezőbb fizetési feltételek mellett **eladásra és bérbeadásra.**

A telepen, a melynek kiterjedése circa 170.000 m², **telkek** is eladóak. **A telep csatornázással, vízvezetékkel s villanyvilágítással van ellátva.**

A társaság ipartelepén gyártott **égett mész, zuzott kavics, homok és köliszt olcsón** kapható.

Értekezni lehet a társaság műszaki irodájában Via Clotilde 4. sz. a.

Bristol szálló, Abbazia

Magyar ház. - Étterem, kávéház és penzió.
Magyar és francia konyha. - Estéknél Vörös Misi cigányzenekara játszik.
Tul. Csillag Béla.

Minden a kihordás, vagy szétküldés körül felmerülő panaszokat telefon vagy levelezőlap útján a kiadóba szíveskedjenek bejelenteni.

„Margherita“ mozgó Via Alessandro Manzoni 3.

Hétfő április 1-étől szerda 3-áig.

Antwerpen Igen remek alkotása a valóságnak.

Őszi falvak. Remek panorámai látványosság.

Vérrel irva. Nagyhatású dráma, remek előadásban.

Pénz és szív a „Vitagraph Cy“ cég művészeinek remek drámai alkotása.
Záradékol egy igen nevetető vígjáték a

Gázrobbanás

kerül színre.

Hungaria Pensio Lussingrande

Elegáns, napos lakószobák; férfi- és hölgy-szalón, kert, 2 terrasz. Villanyvilágítás.

Teljes penzió: lakás háromszori étkezéssel napi 7.— korona.

Ragályos és tuberkulitikusok nem fogadtnak be.

Pichelmayer Lajos tulajdonos.

A hálószobák réme, a poloskák kiirtása eddig a lehetetlen dolgok közé tartozott. Mióta azonban a »Löcherer Cimexin« történetek próbák, beigazodott, hogy a Cimexin hatása folytán a peték rögtön kiszáradnak és többé ki nem kelnek. A Cimexin mindenütt használható, szövetet, butort, falat vagy festést nem piszkít; nyomot vagy foltot nem hagy. Moly ellen egyedül biztos szer kapható: **Mizzan gyógyszerárban Piazza Elisabetta és a készítőnél »Löcherer Gyula gyógyszerárában Bártfán.«**

IX. évfolyam „A TENGERPART” IX. évfolyam

Fiume első állandó magyar napilapja.

Az Adria partvidékének egyetlen magyar sajtóorgánuma mely naponta 6-8 oldalban jelenik meg.

Kitűnően szervezett hírszolgálat. Naponta 1000-1500 szónyi távirat- és telefonhír az ország és a külföld minden részéből. A budapesti értékpapír- és a gabonatőzsde, a bécsi értéktőzsde és a trieszti és fiumei papírok mindennapi jegyzései. Megbízható közgazdasági tudósítások. Minden párttól független országos politika.

A „Tengerpart” naponta a kora délutáni órákban jelenik meg.

Előfizetési ára: Egy évre 24.— K., félévre 12.— K., negyedévre 6.— K., egy óra 2.— K.

Tisztviselők és altisztek fél áron kapják „A Tengerpart”-ot. Mutatványszámokat egy hétig ingyen küldünk.

Előfizetéseket bármely naptól kezdve posta és telefon útján is felvesz «A Tengerpart» kiadóhivatala Fiume, Gradinata del Sasso Bianco 3 (Wurzer ház) I. emelet. - Telefon 229. sz. - Postafiók 105. sz.

Ha egészségét félti

„ADRIA“

savanyu vizet igyék,

mely igen-olcsó és kristálytisza. Baktériummentes magas hegyi forrásvíz. Természetes szénsavval telítve fertőző betegségek-nél, étvágyzavaroknál és emésztési nehézségeknél igen hasznos ital. Borral keverve, kellemes üdítő hatású.

Mindenhol kapható!

Töltőtelep **ABBAZIA** Friedrichshof.

ABBAZIA

CAFÉ WAGNER KÁVÉHÁZ.

Fényűzően berendezett kávéterem. Külön játék és billiárd szalonok. Tengerparti terrasz és kerthelyiség. Bel- és külföldi lapok nagy mennyiségben. Különlegességek és frissítők.

Számos látogatást kér

WAGNER RICHARD, tulajdonos.

Kiadótulajdonos: „A Tengerpart” lapkiadó vállalat.

Kávéház megnyitás!!

Értesitem a n. é. közönséget, hogy a volt Balaton vendéglő helyiségében levő **Riviera kávéházat átvettem.**

Ejjel nyitva. — Kitűnő kávéházi italok — Szombat és vasárnap zene. — Billiárd.

Tisztelettel **Farkas Arnold** kávé

Ne vegyen ékszer!

mig meg nem győződik arról, hogy a **legdivatosabb ékszer, legolcsóbban** nálam szerezheti be

Vincze János, ékszerész
ABBAZIA, Antoniushof.
Divatos korall tárgyak.

Kávé és Tejmérés

Fiume, a Kapucinus templom épületében. - Friss tej és tejtermékek, kívánatra házhoz is szállítanak.

Kávé. Csokoládé. Tea.
Magyar, német és olasz lapok.

Olcsó árak!

Számos pártfogást kér

Ljubich Jozefin tulajdonosnő

Guczul András

ABBAZIA Antoniushof

Elsőrangú uri és női szabó.

Kitüntetve a párizsi nemzetközi kiállításon. A tavaszi és nyári újdonságok már kaphatók.

Ruhavasalás elfogadatik.

Nyomatott a „Mercur” nyomdában Fiume.

SCHÖN I. :: Szépség és hajápolási terme :: SCHÖN I.

A legújabb módszer szerint arc- kéz- láb-ápolás (manicur, pedicur) villanyos arcmasszázs (vibrations massage) szemölcslovetel és arcban levő szőr eltávolítása, tyukszemvágás stb. Diszfésülések elvállaltatnak. Fésülések és hajmosások a rendelő lakásában is elvégeztetnek.

Via Carducci 12. II. em. Telefon 11-89.